

Kapitein Jacques Pierloot, een vergeten zeeheld?

OOSTENDE Op de stedelijke begraafplaats Stuiverstraat in Oostende ligt kapitein Jacques Pierloot begraven. In augustus 1981 redt deze zeeman 64 Vietnamese bootvluchtelingen van de dood in de Zuid-Chinese Zee. Een aantal van hen bezocht vorig weekend het graf van hun zeeheld. Samen met auteur Chris De Stoop reconstrueren wij het bijna vergeten drama...

De gedenksteen op het graf van kapitein Pierloot. (Foto ML)

DOOR MARC LOY

Op de stedelijke begraafplaats Stuiverstraat tref je in perk 21 op de zerk van kapitein Jacques Pierloot (1931-1984) een marmeren openeslagen boek met de tekst 'De 64 Vietnamese politieke vluchtelingen vergeten u nooit', in het Nederlands, Frans en Vietnamese. Ieder jaar, rond Allerheiligen, brengt een delegatie van die Vietnamezen nog een intiem eerbetoon bij het graf van de zeeman die hen een tweede leven gaf. Hun redding is een vergeten verhaal dat journalist Chris De Stoop tactvol reconstrueerde aan de hand van de vele getuigenissen in zijn meest recente boek 'Wanneer het water breekt'.

VERZOEND MET DE DOOD

In 1981 vertrekken 63 Zuid-Vietnamese mannen, vrouwen, kinderen, baby's en een zwangere vrouw met de gammele vissersschuit NB 1010 clandestien uit het vissersdorpje Qui Nhon. Ze zijn op de vlucht voor het communistisch regime. Negen dagen zwalpen ze op zee en trotseren een storm, motorpech en een nijpend proviand- en brandstoftekort. Tijdens die helletocht passeren 26 schepen het zwalpende, gammele bootje van schipper Hung. 'Dat was misschien nog erger dan honger en dorst: dat mensen ervoor kozen om je dood te laten gaan. Je leven was niets waard. Minder dan niets. Een rottend blad op de oceaan', schrijft De Stoop. Veel opvarenden hadden zich na negen dagen uitdroging, zeeziekte, honger, dorst, hitte, misselijkmakende stank van kots, urine, uitwerpselen én de angst voor hun fatale lot al verzoend met de dood.

Op 13 augustus 1981 stoomt de E.R. Brugge van de Antwerpse rederij Ahlers in de Zuid-Chinese Zee van Hongkong naar Singapore. Tijdens de vaart merkt de officier van wacht plots het vissersbootje met zwaaiende mensen op. Om de aandacht te trekken, roeien drie bootvluchtelingen in een rieten mandje naar het vrachtschip. Kapitein Jacques Pierloot geeft bevel koers te zetten naar het schuitje. Op dek telt de bemanning een 15-tal opvarenden. Maar de anderen, onder wie meer dan 40 kinderen, zitten benedendeks. Derde luitenant, officier Philippe Buysens van de E.R. Brugge, vergeet die reddingsactie nooit. Hij volgt in 1989 directeur Caestecker van K.W. IBIS op en is vandaag zeeleeds. In het boek van Chris De Stoop doet ook hij zijn verhaal. "Toen ik het bootje inspecteerde, rapporteerde ik de kapitein dat niet alleen de motor kapot was, maar dat het ruim vol water stond. Dat laatste was gelogen, maar ik was bang dat ze anders toch weer de zee opgestuurd zouden worden. De eerste optie van de kapitein was om, als het bootje nog dreef, eten en drinken te geven. Maar toen ik meldde dat het schip echt niet meer zeewaardig was, heeft de kapitein, een man met een groot hart, zonder verdere vragen de vluchtelingen aan boord genomen."

SCHROEF EN KOMPAS

De vluchtelingen worden in de eerstvolgende haven, Singapore, aan wal gezet. Ze belanden in een vluchtelingenkamp en 38 van hen reizen twee maanden later door naar België. Volgens het Zeerecht is de E.R. Brugge immers een stuk-

Auteur Chris De Stoop (links) met schipper Hung bij het graf van kapitein Pierloot in de Stuiverstraat. (Foto ML)

je Belgische grondgebied in het midden van de oceaan. Anderen kozen voor Australië, Amerika of Duitsland.

Volgens Philippe Buysens was het eerst nog de bedoeling de schuit mee aan boord te nemen om die aan het Scheepvaartmuseum in Antwerpen te schenken. Maar dat blijkt uiteindelijk te duur en het drijvend wrak belet ook te veel de normale los- en laadmanoeuvres

26 schepen passeren het zwalpende bootje van schipper Hung. Niemand wil de 64 vluchtelingen redden, tot Jacques Pierloot voorbij vaart...

van de containers en general cargo. De enige souvenirs zijn de schroef, die de officier nu thuis bewaart, en het kompas dat schipper Hung bij hem thuis in Wichelen koestert.

ROUWPROCES

Wat er van de vluchtelingen is geworden? "Een paar zijn aan de zelfkant van onze maatschappij beland", weet de auteur De Stoop. "De meesten hebben zich herpakt. Ze werden dokter, ingenieur, informaticus, advocaat of ondernemer. Twee baby's, ziertogend op het moment van hun redding, zijn nu topbankiers in Luxemburg en

de Verenigde Staten."

Oostends havenkapitein Raphaël Ghys zorgt er nog voor dat één van de bootvluchtelingen, een ervaren visser in zijn thuisland, mee de Noordzee op kaan boord van een Oostends vaartuig. Maar de kille Noordzee met haar nijldige winterstormen is de Chinese Zee niet en de doodzieke Vietnamees monstert al snel definitief af.

Ook schipper Hung belandde dus in ons land. Later liet hij zijn familie naar ons land overkomen. Zijn dan vijfjarig dochttertje Quyen is vandaag een wereldse zakenvrouw die het bekende restaurant Little Asia in hartje Brussel opstartte en vandaag nog runt. *Het blijft een rouwproces, het verlies van je geboortegrond, schrijft De Stoop in zijn boek, zelfs mensen die het economisch goed hebben voelen hoe hun botten zeer doen van heimwee. Rijkdom beschermt hen niet tegen melancholie. Tot ze met dit verlies leren leven. Maar sommigen blijven zich levenslang ontheemden voelen.* Dat bleek ook uit het programma 'Heylen en de herkomst' met Quyen. Sinds kort heeft Quyen een huisje gekocht in haar geboortedorp. Haar restaurant in Brussel is over te nemen... De exodus eindigt nooit.

Drie jaar na de redding sterft kapitein Pierloot, 53 jaar jong, aan boord van de E.R. Brugge in het midden van de Stille Oceaan. De zeeheld wordt geveld door een bacteriële hartklepinfectie.

Op 11 september 2018 werd 'Wanneer het water breekt' voorgesteld in het MAS in Antwerpen. "Een erg emotioneel moment", zegt Chris De Stoop. "Veel van de geredde Vietnamezen zagen een aan-

tal bemanningsleden voor het eerst in 37 jaar terug."

Kapitein Pierloot was de grote afwezige. Of toch juist niet?

'Wanneer het water breekt' van Chris De Stoop is een uitgave van De Bezige Bij Amsterdam. Het boek telt 285 bladzijden en kost 21,99 euro.

BIO

Wie was kapitein Jacques Pierloot?

Grootvader Pierloot baatte in Oostende een bakkerij uit. Zijn zoon Fernand trouwde met een Waalse en trok naar Congo. Jacques wordt er als één van de vijf kinderen van het gezin geboren. Later studeerde Jacques aan de Hogere Zeevaartschool in Antwerpen en kreeg hij zijn praktijkopleiding aan boord van de Mercator. Als officier ter lange omvaart volgt hij de bouw van de hektrawler Z 565 Narwal op bij de Oostendse scheepswerf Beliard-Murdoch. Hij wordt er kapitein en maakt onder andere een reis naar IJsland en Groenland. Het 70 meter lange fabrieksschip wordt in 1970 aan Argentinië verkocht en zinkt tijdens de Falklandoorlog. Jacques werkt zich bij de rederijen C. M. B. en Ahlers op tot kapitein. Hij sterft, ongehuwd, in 1984. Hij is dan 53 jaar oud. (ML)